

Notat til Forretningsudvalget om udgifter til drift og anlæg af landingspladser

Regionsrådsmedlem Poul Müller (C) har bedt om at få henvendelsen fra de praktiserende læger i Thyborøn Hans Holmsgaard og Viggo Kragh om anlæg af helikopterlandingsplads ved lægehuset dagsordenssat. Regionsrådsmedlem Poul Müller (C) har desuden bedt om uddybende oplysninger vedrørende udgifter til drift og anlæg af helikopterlandingspladser samt eventuelle besparelser.

Forsøgsordningen med akutlægehelikopter i Region Midtjylland og Region Nordjylland er som bekendt en døgndækkende ordning. Det betyder, at helikopteren kan flyve både i lys og mørke, når de vejmæssige forhold tillader det.

Akutlægehelikopteren kan som udgangspunkt lande i terræn mhp. opsamling af patienter, tæt på skadested i de lyse timer.

Når det er mørkt skal landing, ifølge det sikkerhedsmæssige regelsæt, som forvaltes af Trafikstyrelsen, foregå på godkendte landingspladser med lys.

Forud for driftsstart blev det derfor vurderet, hvor der var størst behov for anlæggelse af landingspladser til understøttelse af helikopterens funktion. Eksisterende faciliteter i form af landingspladser med lys indgår desuden som en del af understøttelsen af akutlægehelikopterens funktion.

Region Midtjylland har etableret landingspladser på følgende hospitaler:

- Aarhus Universitetshospital, Skejby
- RH Holstebro

Region Midtjylland har etableret rendez-vous plads følgende steder:

- Lemvig Flyveplads
- Hvidbjerg, Thyholm
- Grenaa

Der benyttes følgende lufthavne/flyvepladser som rendez-vous:

- Stauning
- Skive
- Randers
- Viborg
- Herning

Anlægsudgifter ved etablering af landingspladser

Der er en række sikkerhedsmæssige krav til selve anlægget. På den baggrund består de enkelte udgiftsposter af:

- Etablering af underlag og belægning – pladserne i terræn er dimensioneret størrelsesmæssigt, så også forsvarets helikoptere kan benytte dem
- Etablering af lys både i selve landingsbanen og markeringslys på nærtliggende bygninger/hindringer mv.

- Indkøb og opsætning af brand- og redningsudstyr

Derudover har der været en række mindre anlægsmæssige udgifter f.eks. til sikring af, at ambulancetjenesten kan betjene lyanlægget, hvis der opstår fejl med den automatiske tænding, som aktiveres fra helikopteren.

Til understøttelse af akutlægehelikoptertjenesten er der etableret 5 landingspladser i Region Midtjylland.

I Region Nordjylland er der etableret 4 helikopterlandingspladser.

Udgifterne har været varierende, hvor den dyrest anlagte plads har kostet 1 mio.kr. og den billigste har kostet 550.000 kr. Gennemsnitsprisen for samtlige 9 landingspladser i Region Midtjylland og Region Nordjylland er 690.000 kr.

Driftsudgifter forbundet med helikopterlandingspladser

Der er en række mindre driftsudgifter forbundet med helikopterlandingspladserne. Disse udgør som udgangspunkt følgende:

- Indgåelse af aftaler om teknisk tilsyn (ugentligt og årligt) jf. krav fra Trafikstyrelsen
- Udgifter til vedligehold – græsslåning, ukrudtsbekæmpelse, vintervedligehold (snerydning og saltning)

For de landingspladser, som er placeret ved hospitalerne, varetages det tekniske tilsyn af de tekniske afdelinger.

For de rendez-vous pladser, som Region Midtjylland selv har etableret, og som ikke er beliggende ved et hospital, er der indgået aftaler for varetagelsen af servicen på helikopterlandingspladserne (kontrol af lys/brand- og redningsmateriel mv.). Udgiften hertil er ca. 50.000 kr. pr. plads på årsbasis.

Dertil kommer, at der er indgået aftaler om vedligehold i sommerhalvåret og vinterhalvåret. Aftalerne er som udgangspunkt indgået med kommunerne.

Heraf er især udgifterne til vintervedligehold svært forudsigelige, idet de afhænger af den mængde af sne, der falder, og over hvor lang tid det sker. For så vidt angår rendez-vous pladserne er det især sikringen af, at de omkringliggende veje er farbare og fremkommelige for ambulancen som er væsentlig. Dette gælder både de rendez-vous pladser, som regionen skal har anlagt, samt de flyvepladser/lufthavne, som vi benytter som rendezvouspladser. Det samlede niveau for udgifterne hertil kan først fastlægges, når vinteren er slut.

Hvis der alene ses på potentielle besparelser på regionens budget, er det ikke vurderingen, at flere og tættere beliggende rendez-vous pladser vil generere betydelige besparelser f.eks. i udgiften til ambulancetjenesten. Dette skyldes, at Region Midtjyllands udgifter til ambulancetjenesten går til opretholdelsen af et beredskab, og det er kun en meget lille del af udgiften hertil, som er aktivitetsbestemt. Det må forventes, at der i langt de fleste tilfælde skal ske transport af patienten med ambulance til rendez-vous pladsen uanset, at rendez-vouspladserne f.eks. er placeret i bynært område.

Flere og tættere beliggende rendez-vous pladser, hvor ambulancetransporten til rendez-vous pladsen er så kort som mulig, kan derimod have betydning for, hvor lang tid der går, førend ambulancen bliver ledig til en ny opgave. Der vil i en sådan situation blive trukket på det nærmest beliggende ambulanceberedskab, idet ambulancerne udgør en flydende ressource.

Det skal i den sammenhæng også bemærkes, at akutlægehelikopterens eksistens i sig selv er væsentlig i forhold til opretholdelse af det lokale beredskab med ambulancer/akutbil. Den ambulance, som foretager kørslen med patienten til rendez-vouspladsen, vil meget hurtigt kunne indgå i beredskabet igen sammenlignet med en situation uden akutlægehelikopter. I dette tilfælde ville ambulancen være ude af beredskabet i al den tid, som det ville tage at foretage transporten af patienten til hospital og tilbage igen - f.eks. til Aarhus Universitetshospital ved større blodprop i hjertet, som kræver ballonbehandling.

Etablering af yderligere rendez-vouspladser

Som en del af forberedelsen af ansøgningen om forlængelse af forsøgsordningen til Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse vil der blive foretaget en samlet vurdering af et eventuelt yderligere behov for etablering af rendez-vous pladser i Region Midtjylland. Da denne ikke er foretaget endnu, baserer vurderingen sig på de foreløbige konklusioner, som kan træffes på baggrund af det eksisterende datamateriale over antallet af landinger.

Generelt skal behovet for rendez-vous pladser ses i sammenhæng med en række forskellige faktorer som f.eks. antallet af operationer i det bestemte geografiske område, vejnettet i øvrigt og mulighederne for transport til akuthospital samt hvor stort et "optag" en konkret placering af rendez-vous plads vil kunne få.

Foreløbigt er det vurderingen, at der er en rimelig godt net af landingspladser/rendez-vous pladser i Region Midtjylland.

I relation til udbygning peger de eksisterende tal for landingsfrekvensen mest tydeligt på, at der som minimum er behov for etablering af et mere permanent anlæg på Samsø, hvor aktiviteten har været langt højere end forventet.

Muligheden for finansiering via de allerede afsatte midler til forsøgsordningen

Region Midtjylland og Region Nordjylland har fået bevilget 59,6 mio. kr. til etablering af en akutlægehelikopter i forsøgsordning. Heraf er der afsat 8,6 mio. kr. til drift og anlæg af helikopterlandingspladser på hospitaler og som rendez-vous pladser.

Der udarbejdes i øjeblikket en endelig opgørelse for udgifterne til etablering og drift af landingspladser i de to regioner, men det endelige udgiftsniveau ligger ikke fast, førend der er kendskab til en variabel udgift som f.eks. driftsudgifterne til snerydning og saltning (som tidligere nævnt).

På baggrund af det foreløbige estimat vil der ikke være tilstrækkeligt overskud til etablering og drift af flere helikopterlandingspladser inden for budgetposten på 8,6 mio. kr., som er tildelt til både Region Midtjylland og Region Nordjylland som en del af den samlede projektsum på 59,6 mio.kr.

Det er uklart, om der vil blive tildelt midler til etablering af helikopterlandingspladser i forbindelse med den forlængelse af akutlægehelikopterordningen, som løber frem til juni 2013.

Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse skal således ansøges om finansiering af forlængelsen senest d. 1. marts 2012.